

ADVIES Nr. 1.631

Zitting van woensdag 27 februari 2008

Telewerk - Gevolggeving aan advies nr. 1.528 van 9 november 2005 - Problematiek van de arbeidsongevallen

x x x

2.190-1

ADVIES Nr. 1.631

Onderwerp: Telewerk - Gevolggeving aan advies nr. 1.528 van 9 november 2005 - Problematiek van de arbeidsongevallen

Het Bureau van de Nationale Arbeidsraad heeft besloten de problematiek van de arbeidsongevallen in het kader van telewerk uit eigen beweging in behandeling te nemen.

Dit initiatief geeft gevolg aan advies nr. 1.528 van 9 november 2005 over de uitvoering van het Europese vrijwillige kaderakkoord van 16 juli 2002 over telewerk, dat werd uitgebracht naar aanleiding van het sluiten van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 85 betreffende het telewerk op diezelfde datum, alsook aan een advies van het Fonds voor Arbeidsongevallen van 20 november 2006. In die adviezen wordt in casu aangedrongen op het vinden van oplossingen voor het vraagstuk van de bewijslast in geval van een arbeidsongeval in het kader van telewerk.

De bespreking van dat vraagstuk werd toevertrouwd aan de commissie Individuele Arbeidsverhoudingen.

Op grond van de werkzaamheden van die commissie hebben de in de Nationale Arbeidsraad vertegenwoordigde werkgevers- en werknemersorganisaties op 27 februari 2008 een collectieve arbeidsovereenkomst gesloten tot wijziging van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 85 betreffende het telewerk.

Daarnaast heeft de Raad op verslag van die commissie op 27 februari 2008 het volgende advies uitgebracht.

x x x

ADVIES VAN DE NATIONALE ARBEIDSRAAD

I. INLEIDING

Het Bureau van de Nationale Arbeidsraad heeft besloten de problematiek van de arbeidsongevallen in het kader van telewerk uit eigen beweging in behandeling te nemen.

De Raad wijst erop dat hij naast het sluiten van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 85 van 9 november 2005 betreffende het telewerk, op diezelfde datum advies nr. 1.528 heeft uitgebracht over de uitvoering van het Europese vrijwillige kaderakkoord van 16 juli 2002 over telewerk.

De Raad was in dat advies van mening dat het vraagstuk van de arbeidsongevallen tijdens de uitvoering van telewerk nog moest worden geregeld. Het onderscheid tussen arbeidssituaties en privésituaties kan immers problemen doen rijzen, met name wanneer het telewerk wordt verricht in de woonplaats van de werknemer of in een bewoond lokaal. Bovendien moest er een oplossing worden gevonden met betrekking tot het leveren van het bewijs van een arbeidsongeval tijdens de uitvoering van telewerk. Hij had die vraagstukken dan ook doorgeschoven naar het Fonds voor Arbeidsongevallen, met het verzoek dat ze door het beheerscomité van dat Fonds zouden worden onderzocht.

Het Fonds voor Arbeidsongevallen heeft dan op 20 november 2006 een advies gegeven over de bewijslast in geval van arbeidsongevallen in het kader van thuis- of telewerk.

II. ADVIES

A. Opmerkingen vooraf

De Raad heeft de opmerkingen van het beheerscomité van het Fonds voor Arbeidsongevallen (FAO) over de bewijslast in geval van arbeidsongevallen in het kader van telewerk aandachtig onderzocht.

Het beheerscomité wijst er in hoofdzaak op dat artikel 7 van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971 bepaalt dat als arbeidsongeval wordt aangezien, "elk ongeval dat een werknemer tijdens en door het feit van de uitvoering van de arbeidsovereenkomst overkomt en dat een letsel veroorzaakt. Het ongeval overkomen tijdens de uitvoering van de overeenkomst wordt, behoudens tegenbewijs, geacht als overkomen door het feit van de uitvoering van die overeenkomst."

Gevolg gevend aan de opmerkingen van de Raad in zijn advies nr. 1.528, stelt het beheerscomité van het FAO voor in artikel 7 van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971 met betrekking tot de bewijsproblematiek een vermoeden van uitvoering van de arbeidsovereenkomst, weliswaar beperkt in tijd en ruimte, in te schrijven. Het beheerscomité verduidelijkt evenwel dat voor zo'n aanpassing eerst de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 85 moet worden gewijzigd wat die twee aspecten betreft.

De Raad is het eens met het voorstel van het FAO om een vermoeden van uitvoering van de arbeidsovereenkomst in te voeren.

Hij herinnert dienaangaande aan zijn advies nr. 1.528, waarin hij opmerkt dat de invoering van een dergelijk vermoeden gerechtvaardigd is door verschillende redenen die verband houden met de bewijsmoeilijkheden die de telewerker ondervindt. Een van de aangevoerde redenen is meer bepaald de moeilijkheid om situaties waarin de telewerker zijn arbeidsovereenkomst uitvoert te onderscheiden van situaties in de privésfeer, vooral wanneer het telewerk wordt verricht in de woonplaats van de telewerker of in een bewoond lokaal; een andere reden is de moeilijkheid voor de telewerker om in geval van een ongeval het bewijs van de uitvoering van de arbeidsovereenkomst te leveren in het kader van de toepassing van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971.

De Raad vindt het evenwel ook noodzakelijk dat het desbetreffende vermoeden in ruimte en tijd wordt beperkt, overeenkomstig het standpunt dat het beheerscomité van het FAO heeft ingenomen.

De Raad wijst er immers op dat zo'n beperking van het toepassingsgebied van het vermoeden het voordeel zal bieden dat een ongelijke dekking wordt vermeden tussen de werknemers die zijn gedekt wanneer ze hun werk in de lokalen van de werkgever verrichten, maar die niet meer zijn gedekt zodra ze terug thuis zijn en de werknemers die in het kader van telewerk een vermoeden van uitvoering van de arbeidsovereenkomst voor de hele dag zouden genieten.

Wanneer de telewerker een ongeval overkomt, zal het bovendien door een beperking van het vermoeden in tijd en ruimte mogelijk zijn voor de werkgever om het bewijs van het tegendeel te leveren.

Daardoor zal ten slotte de arbeidsongevallenwet kunnen gelden voor alle werknemerscategorieën.

Gelet op de voornoemde elementen stelt de Raad voor dat artikel 7 van de arbeidsongevallenwet wordt aangepast in overeenstemming met de voorstellen die worden gedaan in punt B van dit advies.

B. Voorstel van de Raad - Wijziging van de collectieve arbeidsovereenkomst

De Raad is het ermee eens dat de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971 moet voorzien in een vermoeden van uitvoering van de arbeidsovereenkomst, beperkt in ruimte en tijd, opdat de doelstellingen van rechtszekerheid en gelijke behandeling van de verschillende arbeidsregelingen zouden worden bereikt en de gehele problematiek van de arbeidsongevallen in het kader van telewerk er dan ook in zou kunnen worden geregeld.

De Raad constateert dat voor een dergelijke wetswijziging eerst de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 85 van 9 november 2005 betreffende het telewerk moet worden aangepast, om te voorzien in een beperking in ruimte en tijd van de arbeidsprestaties van de telewerker.

Wat de beperking in ruimte betreft, wijst de Raad erop dat de collectieve arbeidsovereenkomst in haar oorspronkelijke formulering niet bepaalt dat de schriftelijke overeenkomst die moet worden opgesteld "de plaats(en) die de telewerker heeft gekozen om zijn werk te verrichten" vermeldt. Artikel 6, § 2 dat bepaalt welke vermeldingen in de schriftelijke overeenkomst moeten worden opgenomen, moet dan ook in die zin worden aangevuld.

Hij verduidelijkt in dat verband dat de door de werknemer in het kader van het telewerk gekozen plaatsen zullen worden beschouwd als de lokalen die hij gewoonlijk gebruikt bij de uitvoering van zijn arbeidsovereenkomst.

Hij wijst er ten slotte op dat het in het belang van de partijen is de in het kader van het telewerk door de werknemer gekozen plaatsen nauwkeurig te omschrijven. Voor elk ongeval overkomen buiten de door de schriftelijke overeenkomst beoogde plaats(en), zal de werknemer immers moeten bewijzen dat het ongeval heeft plaatsgehad tijdens en door het feit van de uitvoering van zijn arbeidsovereenkomst.

Met betrekking tot de beperking van het vermoeden in de tijd herinnert de Raad eraan dat artikel 8 van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 85 bepaalt dat de telewerker binnen het kader van de in de onderneming geldende arbeidsduur zijn werk zelf organiseert.

Om een goede toepassing van het voornoemde vermoeden mogelijk te maken, wordt in de collectieve arbeidsovereenkomst echter een facultatieve vermelding opgenomen, die in de schriftelijke overeenkomst zal kunnen worden overgenomen. Daartoe wordt artikel 6 van de genoemde collectieve arbeidsovereenkomst aangevuld met een § 2 bis.

Die paragraaf luidt als volgt:

"Dat geschrift kan bovendien de periode vermelden die is overeengekomen als periode tijdens welke het telewerk kan worden verricht."

Tegen die achtergrond verzoekt de Raad de wetgever op te treden om artikel 7 van de arbeidsongevallenwet aan te passen rekening houdende met de volgende elementen:

- Om de toepassing van het voormelde vermoeden mogelijk te maken, zal de schriftelijke overeenkomst de periode kunnen vermelden die is overeengekomen als periode tijdens welke het telewerk kan worden verricht.
- Bij ontstentenis van een dergelijke vermelding in de schriftelijke overeenkomst zal het vermoeden van toepassing zijn tijdens de werkuren die de telewerker zou moeten presteren indien hij in de lokalen van de werkgever zou zijn tewerkgesteld.

Hij pleit er dan ook voor dat het vermoeden niet van toepassing is indien het ongeval plaatsvindt buiten de periode die is overeengekomen als periode tijdens welke het telewerk kan worden verricht of bij ontstentenis van een dergelijke vermelding in de schriftelijke overeenkomst, buiten de werkuren die de telewerker zou moeten presteren indien hij in de lokalen van de werkgever zou zijn tewerkgesteld. Opdat het ongeval kan worden geacht een arbeidsongeval te zijn, zal de werknemer dan het bewijs moeten leveren dat het ongeval heeft plaatsgevonden tijdens en door het feit van de uitvoering van zijn arbeidsovereenkomst.
